

PRIMORSKI DNEVNIK

Primorski Dnevnik je začel izhajati v Trstu 13. maja 1945, njegov predhodnik PARTIZANSKI DNEVNIK pa 26. novembra 1943 v vasi Zakriž nad Cerknim, razmnožen na ciklostil. Od 5. do 17. septembra 1944 se je tiskal v tiskarni »Doberdoba« v Gocvu pri Gorenji Trebuši, od 18. septembra 1944 do 1. maja 1945 v tiskarni »Slovenija« pod Vojskim pri Idriji, do 8. maja 1945 pa v osvobojenem Trstu, kjer je izšla zadnja številka. Bil je edini tiskani partizanski DNEVNIK v zaslužni Evropi.

Ob 25. aprilu

Obstaja nevarnost, da se proslava zgodovinskih dogodkov, ki so bili pomembni v življenju nekega naroda ali celotnega naroda, spreminja v steno, ki jo obnavljajo spominovalec zgodovinskega dogodka ter postanejo mrtva stvar, ki ne nudi več ničesar življenjskega.

V prejšnjih letih je morda obstajala ta nevarnost tudi za proslavljanje obletnice vse ljudskega odpora v severni Italiji oziroma osvoboditve izpod fašističnega in nacističnega jarma, toda letos te nevarnosti gotovo ni. Družbena in politična dogajanja so spet nazorno pokazala, da nevarnost fašistične restavracije ni še minila, da se vedno lahko pričakuje napade desničarskih sil na republikanske ustanove in na republikansko ustavo. Ta očitnost se razvija seveda v popolnoma drugačnih okoliščinah, kot je bila tista v letih 1920 - 1922, toda njen izid, da v politični smisel je isti.

Vesdržavno združenje partizanov Italije — ANPI — ki šteje v svojih vrstah v tržaški, gorški in videmski pokrajini mnogo slovenskih partizanskih borcev, je izdalo ob letošnjem prazniku 25. aprila proglas, v katerem je dobesedno rečeno: »Ponovno se sidiujemo na zvesto italijansko državljanstvo za obrambo republikanskih ustanov proti vsem odkritim in prikritim napadom, ki bi jih hoteli spodbuditi. Na koncu se proglas nadaljuje: »Fašizem, ki se v raznih oblikah gnezdi na mnogih življenjskih področjih družbenega in političnega dogajanja v Italiji, mora pobiti do njegovega dokončnega poraza. To je obveza vseh ljudi in demokratičnih sil ob tem 25. aprilu.«

Med Slovenci v Italiji, ob Trstu, Gorici in Benesko, Slovenijo do Trbiža, se zavestno nevarnost ponovne vračanja fašističnega prelatstva, ker smo bili dolga leta priča tragičnemu vztrajanju fašistične miselnosti v zvezi s samim obstojem naše narodne skupnosti v Italiji.

Zadnji dogodki v Milanu, Genovi in v Rimu pa niso več le odraz zmedenega in kaotičnega tipanja neofašističnim omogočilo povratka na o. namena, temveč del premišljene in razen konservativnih sil, ki so razumno z drugimi mednarodnimi krogi skušajo zavreti razvoj demokracije v Italiji.

Današnja nevarnost fašističnega prevratništva je torej nedvomno večja, kot je bila še v nedavni preteklosti. Svet, v katerem živimo, se je v letih od konca zadnje vojne, globoko spremenil. Politične sile, ki so botrovale vzhodnemu gospodarskemu in družbenemu razvoju, zaradi svoje značilnosti niso več zmogljive zagotoviti nadaljnjega razvoja. Od tu populističnemu prevratništvu, od tu vsi poskušajo, da bi se poglobljeno demokratično prizadelo določene razredne interese.

Ce ta dogajanja v Italiji potekajo na mednarodni ravni v stičnih oziroma vojaških režimih, ki se pojavljajo v Grčiji, Španiji, Portugalu, Turčiji in sicer zemljepisno ne le v Sredozemskem morju, v najbližjem poglobljeno vlogi mirno vestjo lahko zaključimo, da smo priča ponovnemu ropu v politične kombinacije, ki stremijo za tem, da bi dežela, zapisa v raznih ustavih, kjer pa bi oblast obdržali v rokah določeni konservativni krogi, do očne družbe, do očne ljudje.

Prav v tem letu proslavljaširno veličastno kmečko punte letaj po slovenski zemlji. Od pri navadnem človeku ne živi več spomin na tiste dogodke, ki se ne potrdi do zgodovinskih dokumentacij, toda v naših rokah, tolniških in drugi punte, ki so bili zvesti nasledniki in ustvarjalci revolucionarnih hokov in zamisli naših prednikov v novih razmerah sodobnega sveta. Osvobodilni boj slovenskega naroda, s katerim smo najtesneje povezani, je

DR. VIOLA BO KMALU ODPOTOVAL V GENOVO

Milanski preiskovalci na sledi drugim fašističnim skrajnežem

Čedalje bolj verjetne povezave med milanskimi neredi in spodletelim atentatom na brzec Turin-Rim - Fašist Petrini zavrača vse obtožbe

MILAN, 24. — Danes zjutraj so se nadaljevala zasliševanja v zvezi s tragičnimi dogodki, ki so se pripetili 12. aprila v Milanu in med katerimi je bil ubit policijski agent Antonio Marino. Namestnik milanskega državnega pravdnika dr. Viola je nadaljeval s preiskavo, da bi ugotovil krivice in tiste, ki so jih poslali na ulice. Nekaj pred 11. uro je Viola odšel v zapor San Vittore, da bi se zaslišal med fašističnega pretepača Davida Petrinija, ki je znan v milanski fašističnih krogih kot »Cucciolu«. Petrinija obtožujejo sodelovanja pri pokolu, ker menijo, da je izročil Vittorio Loi in Maurizio Murelliju, neofašističnega škvadrstoma, ki drug drugega obtožujeta, da sta zakrivila smrt agenta Marina, v kateri so bile ročne bombe. Zasliševanju je prisostvoval mladeničev zagovornik odv. Magliani. Kaže, da je Viola zaslišal tudi Loi in Murellija. Za sedaj ni predvideno soočenje med obtoženci.

Čedalje manj jasno pa je kakor ni Viola še zaslišal fašista Petra De Andreisa, za katerega pravijo, da je bil glavni organizator demonstracije MSI, v kateri je policija Marino zgubil življenje. Murellija bo namestnik državnega pravdnika zaslišal špej jutri, De Andreisa, pa kot kaže, v četrtek.

Po vesteh iz sodniške palače, naj bi dr. Viola v prihodnjih dneh odstopal v Genovo, da bi ugotovil skupaj z genovskim namestnikom državnega pravdnika Barilejem morebitne povezave med milanskimi neredi in spodletelim atentatom na vlak Turin - Rim, zaradi katerega so za zapahi trije fašisti in sicer Nico Azzi, Maurizio Marzatori in Francesco De Min. Po nekaterih glasovih kaže, da so prihajale ročne bombe, ki so se jih posluzili milanski fašisti v Milanu iz vojaškega oddelka v Imperi, kjer je Azzi služil vojaški rok.

V teku so preiskave, da bi ugotovili, kam je zginel četrti fašist, ki je bil zapleten v atentat na vlak, pri katerem je eksplozija detonatorja ranila Nila Azzia. Gre kot znano za 27-letnega Giancarla Roggonija, ravnatelja krožka in časopisa »La fenice«, glasila zloglasne fašistične organizacije »Ordine Nuovo« ter glavne pomočnika podtajnika MSI Franca Servella. Med prvimi zasliševanji naj bi De Min, ki je nekaj časa zanimal, da pripada desničarskim organizacijam, zatrjeval, da je včlanjen v napredno sindikalno organizacijo CGIL. Policia je njegove trditve kaj kmalu postavila na laž. Omenil je tudi mimogrede, da je raje v rokah policije, kot na svobodi kot Roggoni, ki bi se mu ugnelo priprejeti kaj rešljivega. Izrečno je omenil smrt znanega fašista Calzolarija, ki je ugonil v 20. em vode, nekeje v okolici Rima. Calzolari je bil eden glavnih organizatorjev spodletelne fašistične državnega udara, ki ga je pripravljal »crl pripravi« Junio Valerio Borghese.

De Min naj bi govoril še o potrebi neredov v Genovi, kjer fašistične spletke po julijških dogodkih 1960, ko je padla Tamborjeva vlada, niso nikoli imele uspeha. Po teh izjavah se De Min zelo verjetno zavedel, da se je preveč izpostavil in se je zapel v trodrotno mrežo. Preiskovalci niso od takrat mogli iz njega izvelič več ničesar.

Dr. Viola je tudi danes zastopil, da bi se mu predstavila fašista Rosati Fracastelli in La Scala. Oba bi moral zaslišati kot prič zaradi milanskih neredov. Policia in karabinieri v starejših bratov za poglabljanje in nadaljnji razvoj demokracije v Italiji. Svoj poziv zaključuje med drugim tudi z vzklikom na čast odporniškega gibanja in svobode.

Jutri zjutraj bodo po vsej Italiji številne manifestacije ob 25. aprilu, dnevu osvoboditve severne Italije. V ospredju so razne parade Vesdržavnega združenja partizanov Italije — ANPI, ki je v tem trenutku posredni nosilec antifašističnega odpora proti vsem poskusom, da bi desničarske sile utegnile izvesti kakršnekoli poskus prevratniškega dejanja v državi. Naj omenimo samo, da bodo predsednik ANPI Bolchini in poslanca Caccagnini in Pertini govorili v Milanu. Številne manifestacije bodo seveda tudi v drugih italijanskih mestih.

Proslave 25. aprila so seveda sprožile po vsej Italiji precejšnje polemike glede tolmačenja pomena tega dneva v italijanski zgodovini. Pri tem so seveda mneneja precej deljena. Naj omenimo predvsem mnenje poslanca Paola Vittorellija, ki pripada glavnemu odboru PSI.

Vittorelli piše v svojem uvodniku v listu »Il lavoro«, ki izhaja v Genovi, da mora vsakršna vlada, kateri bi bilo pri srcu znanje sodelovanje, ali celo sodelovanje pri vladni socialistični sil, pripraviti resen načrt za likvidacijo fašističnega prevratništva v Italiji.

V svojem govoru je Vittorelli poudaril potrebo po izglasovanju zakonskega osnutka glede preiskave vseh oblik fašističnega delovanja, ki naj bi omogočila italijanskemu parlamentu, da ima pregled nad vsemi temi dejavnostmi v državi. Nadalje bi morali vsi vladni organi poskrbeti na podlagi etnotnih smernic za ugotavljanje morebitnih stikov uradnikov javne uprave s fašističnimi krogi.

V zvezi s proslavo 25. aprila moramo omeniti še članek poslanca Luigi Longa, predsednika KPI, ki ga bo danes objevil list »L'Unità«. V svojem članku Longo trdi, da je v teku poskus, da se izkoristijo razni atentati in zločini, do katerih je prišlo v zadnjih dneh, v okviru dejavnosti fašističnega prevratništva. V nadaljevanju razgovora, sta ministra s sodelavci obravnavala vprašanja dvostranskih odnosov in tudi izmenjava misli o aktualnih mednarodnih vprašanjih, posebno o politiki nevtrnosti in pripravi na prihod v Beograd so se pričeli razgovori med Masumdi in njuni ministri. Masumdi je v odgovoru na vprašanje novinarjev rekel, da Tunizijo zelo zaskrbljuje položaj na bližnjem vzhodu, ki bi se utegnil spreveriti v nov tip hladne vojne. Stalno se govori o razkrožitvi na svetu, toda istočasno se po besedah tunizijskega zunan

Nerešen spor med uslužbenci in ministrstvom za pošto

RIM, 24. — Dokončne rešitve sindikalnega spora med uslužbenci pošte in brojavne službe ter ministrstvom za pošto je še vedno daleč. V mnogih italijanskih mestih so na delo, toda v mnogih drugih so še v teku stavke, ali pa jih prizadeti nameravajo napovedati v prihodnjih dneh. Zdi se, da obstaja v okviru najpomembnejših sindikalnih organizacij poštini uslužbencev določena razcepljenost, ki sili nekatere člane teh organizacij, da nadaljujejo samostojno stavkovna gibanja. To velja posebno za nekatere organizacije v južni Italiji, v Rimu in celo tudi v Turinu. Na vsak način glavni sindikalne organizacije, se pravi CGIL, CISL in UIL nadzorujejo celotno stavkovno gibanje ter v teh dneh vodijo razgovore s predstavništvom. Na splošno prevladuje mnenje v teh sindikalnih organizacijah, da se vlada neče odreči svojemu načrtu, da bi rešila celotno vprašanje samo s čisto knjigovodskega stališča, se pravi s čimmanjšimi stroški za državno upravo. Vlada skuša pri tem popolnoma ignorirati zahteve poštini uslužbencev tudi v vidiku daljnoročnega razvoja poštne službe.

MOSKVA, 24. — Sovjetska tiskovna agencija TASS poroča, da bo glavni tajnik KP SZ Leonid Brežnev obiskal Zahodno Nemčijo med 18. in 22. majem. Vest so potrdili tudi v Bonnu.

BEOGRAD, 24. — Na vabilo čilškega zunanjega ministra Clodimira Almeyda bo podpredsednik zveznega izvršnega sveta in zvezni tajnik za zunanje zadeve Miloš Minić sredi maja uradno obiskal Čile.

Minic obišče Čile

BEOGRAD, 24. — Na vabilo čilškega zunanjega ministra Clodimira Almeyda bo podpredsednik zveznega izvršnega sveta in zvezni tajnik za zunanje zadeve Miloš Minić sredi maja uradno obiskal Čile.

V SOBOTO, 28. T. M. V TOLMINU

Prvo srečanje srednješolske mladine z obeh strani meje

V športnih srečanjih se bodo s svojimi vrstniki onstran meje pomerile ekipe liceja »Prešeren« in trg. zavoda »Zois« iz Trsta - Slovenskih dijakov iz Gorice ne bo?

TOLMIN, 24. — Pobuda, da bi prišlo do vsakotnega srečanja primorske srednješolske mladine, je naletela na vrsto pričakovanih in nepričakovanih ovir. Končno se bo letos vendar uresničilo dolgoletna želja in bo prišlo do prvega srečanja srednješolske mladine. Za letošnje prvo srečanje je bil zelo posrečeno izbran Tolmin, saj sovpada to srečanje s proslavami ob 260. letnici velikega tolminskega punta. Zato bo tudi srečanje mladine potekalo v tem vduhu, liki in vzgledu puntarjev nam še vedno kažejo pravo pot v boju za naše narodnostne pravice.

Organizacijo letošnjega srečanja si je prevzela tolminska gimnazija. Zato je ravnatelj te gimnazije prof. Jesenšek razposlal pravočasno vabila v Gorico, Novo Gorico, Trst, Idrijo, Ajdovščino, Koper in Piran ter Postojno. Tega srečanja pa se na žalost verjetno ne bodo udeležili dijaki iz Gorice, Kopra in Pirana. Prav škoda je, da bo mladina teh šol oropana koristi, ki jih prav taka srečanja prinašajo, zlasti, ker krepijo narodno zavest in pospešujejo prijateljske stike med mladino. Srečanje bo v soboto, 28. aprila. Ob 9. uri se bo zbrala mladina na »Brajdi«, kjer so lepo urejena številna igrišča. Po pozdravnem nagovoru ravnatelja tolminske gimnazije se bodo zvrstila športna tekmovanja v odbojki in košarki, kjer se bodo pomerile moške ekipe liceja F. Prešeren iz Trsta, gimnazije iz Nove Gorice, trgovske akademije Z. Zois iz Trsta, gimnazije iz Idrije in Tolmina. V malem nogometu se bodo srečali Nova Gorica, Idrija in Tolmin, v šahu pa Postojna in Tolmin. Ženski ekipi iz liceja F. Prešeren in trg. akademije Z. Zois iz Trsta se bosta srečali v odbojki, v košarki pa ženski ekipi iz Postojne in Tolmina. Ob 12. uri bodo zaključena vsa športna tekmovanja, saj bo mogoče odigrati istočasno več tekem, ker je na »Brajdi« na razpolago več igrišč. Po kosilu se bodo od 12. do 16. ure zvrstili ogledi naslednjih razstav: razstave o velikem tolminskem punktu, razstave literarnih del na temo »Kmečki upor« in Slovenskem« in filatelistične razstave. Od 16. do 18. ure bo v dvorani kina kulturni program. V kulturnem programu bodo sodelovali prvaki slovenske Opere in dijaki gimnazij in drugih višjih šol. Kulturnemu programu bo sledila prosta zabava, ki bo omogočila dijakom, da se bodo še bolj spoznali in navezali prijateljske stike. Na prvem srečanju bo verjetno nanašalo čas in kraj dogajanja srečanja v prihodnjem šolskem letu. Ravnatelj tolminske gimnazije je v razgovoru zaupal, da je že vse nared in da pričakuje, da bo to prvo srečanje srednješolske mladine poteklo v najlepšem redu in veselem razpoloženju, le muhasta vreme bi znalo kaj pokvariti.

Lon Nolov režim zavrača pogajanja s princem Sihanukom

PHNOM PENH, 24. — Ameriški veleposlanik B-32 so danes močno bombardirali postojanke kamboske osvobodilne vojske takorekč v nam predmestju Phnom Penha. Iz kamboske prestolnice poročajo, da se je bombardiranje začelo približno ob 4. uri. Številni prebivalci so zapustili svoje domove, saj je obstajala nevarnost, da bi ameriške bombe zadale samo središče mesta. Bombardiranje se je zaključilo ob 6. uri in je poleg Phnom Penha hudo prizadelo tudi trgovsko središče Takhmau, 8 km južno od glavnega mesta.

Kamboski minister za informacije Keam Reth je ponovno potrdil stališče svoje vlade, ki zavrača šelešne pogajanja s princem Norodomom Sihanukom. Kamboski minister pripisuje okrepitev bojev v deželi pomanjkanje severnih Vietnamcev. Keam Reth je obtožil hanjsko vlado, da se še vedno poslužuje Hošiminhove steze, ki drži skozi laosko ozemlje, da bi oskrbovala osvobodilne enote v Kambodži z materialom in ljudmi. Moral pa je priznati, da so vlade člane na številnih področjih naletele na močan odpor »rdeti« Khmerov.

V kamboski politični krizi je prišlo včeraj do odločilne prelomnice, ko je ljudska skupščina podelila vladi zelo široke pristojnosti. S to odločitvijo, ki so jo senatorji in poslanci sprejeli skoraj soglasno je bila odprta pot k ustanovitvi razširjenega predsedstva, katerega člani so poleg kamboskega diktatorja Lon Nola še trije udeleženci državnega udara, pri katerem so strmovaljivci princa Sihanuka: In Tam, Sirik Matak in Cherg Heng. Slednji so kot pogoj za svojo udeležbo v predsedstvu zahtevali odstranitev generala Lon Nola, predsednikovega brata ter razpustitev ljudske skupščine, ki so jo sestavljali izključno predstavniki ksestarepublikanske stranke, ki jo vodi sam Lon Nol.

Saigonska vlada in ZRN sta dosegli sporazum, po katerem bodo osvobodili prvo skupico civilnih jetnikov. O tem poročata danes saigonski vojaški glasnik, ki pravi, da so sporazum dosegli med seboj dvostranske vojaške komisije, ki je bila v južnovietnamskem glavnem mestu.

Delegacija ZRV v Saigunu je uradno demantirala vest, ki jo je objavila južnovietnamsko vojaško poveljstvo, po kateri naj bi bil general Tran Van Tra, vodja delegacije ZRV v okviru štiristranske vojaške komisije, v zaporu v Harouli.

Iz Hong Konga sta odpluli dve nosilki helikopterjev, ki sodita v sestavo skupine ameriških ladij, ki se skrbela za nevtraliziranje min v severnovietnamskih vodah. Ob enoti sta prispeli v Hong Kong prejšnji teden, ko so Američani prekinili nevtraliziranje min v severnovietnamskih pristaniščih.

ZUNANJI MINISTRE TUNIZIJE V SFRJ

(Od našega dopisnika)

BEOGRAD, 24. — Tunizijski zunanji minister Mohamed Masumdi, ki je danes prispel s skupino funkcionarjev tunizijskega zunanjega ministrstva v Beograd na razgovore o jugoslovansko - tunizijskih odnosih in aktualnih mednarodnih vprašanjih, je ob prihodu izjavil, da je zelo zadovoljen, da je po dvanajstih letih ponovno v Beogradu. Poudaril je, da imata Tunizija in Jugoslavija zelo dobre odnose, to je ednosa posebnega prijateljstva. Masumdi je v odgovoru na vprašanje novinarjev rekel, da Tunizijo zelo zaskrbljuje položaj na bližnjem vzhodu, ki bi se utegnil spreveriti v nov tip hladne vojne. Stalno se govori o razkrožitvi na svetu, toda istočasno se po besedah tunizijskega zunan

DANES

Obe preiskavi, v zvezi z milanskim umorom policijskega agenta in atentatom na stanovanje misovskega predstavnika Matteija, potekata brez preprečenj. Namestnik milanskega državnega pravdnika Viola bo v prihodnjih dneh odstopal v Genovo, da bi ugotovil morebitne povezave med neredi v Milanu in spodletelim atentatom na brzec Turin-Rim.

Danes bo v Rižarni osrednja proslava 25. aprila, ki jo prireja tržaška občina. Proslave bodo tudi v Miljah in na Gorickem, kjer so se včeraj počastili spomin padlih s polaganjem vencev.

Sinoči je tržaški pokrajinski svet potrdil sklep o ustanovitvi slovenske paraleleke pri zavodu »A. Volta«.

Zaključen obisk senatorjev ZDA v SZ

MOSKVA, 24. — Glavni tajnik KP SZ Leonid Brežnev je v Kremlju sprejel sedem ameriških senatorjev, ki se te dni mudijo v SZ.

(Na sliki: jugoslovanska in tunizijska delegacija ob delovni mizi).

DANES MNOŽIČNO ZBOROVANJE V RIŽARNI

Protifašistični ustavni red v odgovor na poskuse nasilnega prevrata desnice

Na osrednji proslavi 25. aprila bosta govorila inž. Miloš Kodrič in tržaški župan inž. Marcello Spaccini - V Miljah bodo na shodu govorili Imbeni, Lucijan Volk in župan Millo

Letošnja obletnica 25. aprila pomeni za znamenje proslav spomina padlih za svobodo in demokracijo v Italiji in istočasno obujanja protifašistične dejavnosti s ciljem, da se prepreči in v kalu zatrejo krvave provokacije skrajne desnice in razpustijo fašistične organizacije. Temelj vsake antifašistične enotnosti pa je, v naših krajih, trdna enotnost vseh demokratičnih sil, vzajemna antifašistična solidarnost Slovencev in Italijanov.

Združene partizanskih borcev ANPI je ob dnevu odpravnosti izdalo proglas, v katerem vabi prebivalstvo, naj se v polnem številu in enotno udeležijo proslave v Rižarni, ki jo prireja tržaška občina s pristankom okoliških občinskih uprav, pokrajine, sindikalne federacije in borbevalskih združenj.

«Tako bomo množično odgovorili na poskuse fašističnega prevrata v Italiji», ugotavlja ANPI v svojem proglasu. Pri tem poudarja združeno boro, da so njegovi člani položili večerjave lovorov vence na grobove in spomenike padlim v narodnoosvobodilni vojni, obenem pa je protifašistični odbor v Trstu, v katerem so predstavniki vseh demokratičnih in naprednih strank in organizacij, začel s pobiranjem podpisov pod peticojo predsedniku republike, zbornice in senata, da se doseže razpust fašističnih organizacij. Peticojo bodo podpisovali mestnem središču, na Borznom trgu, v drevedru in pri Strani mitnici po vnaprej določenem kolegiju.

Osrednja proslava dneva odpravnosti gibanja pa bo vsakomur zborovanje v Rižarni, ki ga prireja tržaška občinska uprava. Tu se bodo zbrali protifašisti, katerim je Rižarna simbol mučeništva naših narodov in obenem najprejše opomin vsakomur, ki bo hotel kaj obuditi osvobodilni boj, ki že zdavnaj zgodovinsko objasnjuje »novi red« ​​zgodovinskega olja, krematorijev in množičnega preganjanja.

Pred samo proslavo v Rižarni, ki se bo pričela ob 10.15, bo delegacija občinskega odbora in protifašističnih političnih skupin položila lovorove vence pred spomenike žrtvam nacifašističnega nasilja: v spominskem parku pri Sv. Justu, v Ulicah Ghega in Massimo d'Azelegio, na strelišču na Opčinah in v Bazovici. Odposlanstvo bo z venci oddlo izpred občinske palače na Trgu Unità ob 8.30 in se bo vrnilo v Rižarno, kjer bo polaganje vencev ob 10.30. Takoj zatem bo trojni verski obred: opravili ga bodo katoliški, pravoslavni in judovski svečniki. Sledil bo pozdrav v slovenščini, ki ga bo prebral bivši deportiranec v Buchenwaldu inž. Miloš Kodrič. V italijanski bo imel uradni govor na proslavi tržaški župan inž. Marcello Spaccini.

Ob priliki je občinska uprava dala nalepiti po mestnih ulicah in okolici lepak s pozivom: «Še enkrat 25. aprila izpričajmo obsevanje spomin na osvobodilni boj, ki predstavlja eno izmed najbolj slavljanih strani italijanske zgodovine».

Proti vsakemu nasilju, ki teži k prevratu omikane demokracije, dialektike, vrednotimo pomen republikanske ustave, ki je sad odpravnosti ob katerem se morajo vsi državljani navedovati in zgledovati. Še enkrat se 25. aprila spomnimo vseh, ki so padli za svobodo, pravico in mir».

Protifašistične organizacije pa so dale nalepiti lepak preproste vsebine, v katerem pozivajo k podpisovanju skupne peticoje za preprovo in razpust fašističnih organizacij. Geslo letaka je: «25. aprila 1945 — vedno».

Pomembna protifašistična proslava ob priliki 25. aprila bo tudi v Miljah. Prireja jo »svet odpravnosti«, ki združuje demokracije sil miljske občine. Ob 9.30 bo delegacija oddala izpred županstva venci pred spominsko ploščo Almi Vivodi v Trstu in Liberu Mauru v Starih Miljah. Zatem bo ob 11.30 zborovanje na Trgu Marconi. Manifestacija so oddloži za pol ure glede na poprej napovedani urnik, ker se bodo predstavniki mestne uprave udeležili skupne proslave v Rižarni.

Ob 11.30 bo torej na glavnem trgu zborovanje. Govorili bodo vsi državni tajnik Zveze komunistične mladine Renzo Imbeni, pokrajinski odbornik Lucijan Volk in slovenščini in župan Gastone Millo. Nekaj po polnočni bo s trga krenil sprevod do občinskega spomenika padlim borcem, kjer bodo položili vence.

Predstavniki dežele na današnjih slovesnostih

Včerajšnjih proslav 25. letnice osvoboditve v Gorici se je za deželni odbor udeležil odbornik za finance Tripani. V imenu deželne svetovale Cocianni. Prisoten je bil tudi odbornik za higieno in zdravstvo Devedat. Na glavnem pokopališču in v spominskem parku so položili lovorova venca z napisom »Autonoma dežela Furlanija - Julijska krajina«.

Danes dopoldne ob 10.30 bosta na svečanosti v Rižarni prisotna za deželno upravo odbornik za delo in načrtovanje Stopper in podpredsednik deželne sveta Pittoni. V Vidmu, kjer bo predsednik polanske zbornice Pertini odprl raz-

stavo o odpravnosti gibanju, bosta ob 11. uri pred spomenikom padlim na Trgu Libertà in nato pred spomenikom na Trgu XXVI. julija prisotna za deželno upravo odbornik za kmetijstvo Comelli in podpredsednik deželne sveta Pellegri. Tudi v Vidmu bodo položili vence z napisom »Autonoma dežela Furlanija - Julijska krajina«.

V Gorici bosta na odprtju fotografirane razstave in na spominski svečanosti ob 26. obletnici podelitve zlate kolajne mestu, za deželno upravo prisotna odbornik za finance Tripani in svetovalec Cocianni.

V Pordenonu se bodo svečanosti ob 25. aprilu začele ob 10. uri na Trgu Ellero, kjer stoji spomenik padlim borcem. Deželni odbornik za urbanistiko De Carli bo položil na spomenik lovorov vence deželne uprave.

V KROŽKU »CHE GUEVARA« 0 procesu proti krivcem za zločine v Rižarni

Krožek »Che Guevara« prireja v petek, 27. aprila, ob 20. uri v sežu v Ulici Madonnina 19 predavanja tečajnika deželne inštituta za zgodovino odpravnosti gibanja profesorja Galliana Fogarja, na temo: »Tržaška Rižarna v okviru nacistične zasedbe in skorajšnji proces proti krivcem«. Navedena bodo številna pričevanja.

Jutri in v petek stavka avtobusov

Napovedali smo že, da bo v petek jutrija deželna manifestacija uslužbenec zasebnih in javnih avtobusnih podjetij za korenito reformo prevoznih storitev v naši deželi. Na to manifestacijo vabijo stavkajoči tudi druge delavske kategorije in prebivalstvo, ki na lastni koži občuti posledice desmetdesetega sindikalnega spopada za novo delovno pogodbo v prevoznem sektorju.

Stavkajoče osebe prevoznih podjetij se bo zbralo pred tržaško železniško

POZIVI ANTIFAŠISTIČNEGA ODBORA

Podpisi pod peticojo ANPI za razpust fašističnih tolpe

Stališče častnikov in vojakov, ki so se borili proti fašizmu in nacizmu

Tržaški protifašistični odbor je pozval vse antifašiste naj se udeležijo današnje manifestacije v Rižarni. Pri tem pripominja, da je udeležba temeljito pomembna, ker smo dandanes priča črnemu prevratniškemu načrtu v Italiji. Prav je, trdi antifašistični odbor iz Trsta, da meščani tudi na ta način dokazujejo svojo privrženost idealom boja, ki se je pričel pred tridesetimi leti.

Nadaljuje se podpisna akcija, ki jo je začela ANPI, za razpust fašističnih organizacij. Peticojo predsedniku republike je podpisalo več deset tisoč univerzitetnih docentov, stotine študentov, tisoč delavcev. Zbiranje podpisov se v mestnem centru ni pričelo včeraj, kot prvotno napovedano, ker je podpisovanje na odprtem preprečilo slabo vreme. Tako bo antifašistični odbor postavil mizo s peticijami v četrti od 17. ure dalje v Drevedru XX. septembra. V petek ob 16. uri ure bodo podpisali na Borznom trgu, v soboto popoldne pa pri Strani Mitnici.

V zvezi s peticojo so svoje stališče zavzeli tudi častniki in vojniki, ki so se borili v CIL (Corpo Italiano di Liberazione), čigar organizacijo predseduje član protifašističnega odbora polkovnik Ugo Longo. V daljši resoluciji obsojajo fašistično prevratniško dejavnost in infiltracijo reakcionarnih elementov v državni aparat. Za vse to je kriv politični razred, ki že 25 let vodi Italijo in dopušča obnavljanje fašističnih organizacij. Infiltrirani elementi v državnem in vojaškem aparatu, kakor tudi v krogih visoke finance, pogojujejo — po mnenju organizacije povratnikov CIL — tudi politično življenje države, ki drsi v reakcionarna obeležja.

Zato se organizacija povratnikov CIL ne samo strinja s peticojo, ampak jo tudi aktivno podpira.

Obvestilo izletnikom na Malto in v Tunis

Vse udeležence tradicionalnega izleta »Primorskega dnevnika« ​​na Malto in v Tunis obveščamo, da bo odhod iz Trsta v Puli, kjer se bomo vrčali na 13. uri v soboto, 28. aprila ob 13. uri z avtobusi izpred sodniške palače na Foru Ulpianu.

Izletnike prosimo, da dvignijo pri vratarju Primorskega dnevnika v UL Montecchi 6 podrobne programe in vozovnice.

postajo, kamor se bodo pripeljali tudi delovni tovariši iz drugih mest dežele. Od tod bodo v sprevedu krenili po mestnih ulicah do Goldoničevega trga, kjer bo zborovanje. V popoldanskem urah bo sindikalno posvetovanje.

V okviru stavkovnega boja oseba avtobusnih podjetij bosta javne prevoze prekinili na teden dve stavki. Prvo bodo izvedli jutri popoldne, od 14. do 17. ure, druga pa med samo sindikalno manifestacijo v petek, in sicer od 9.30 do 14.30.

Vabljeni je prebivalstvo in vse protifašistične politične sile.

S SEJE POKRAJINSKEGA SVETA

Svetovalci vseh skupin, razen fašistov, odobrili ustanovitev slovenske paralele pri »A. Volta«

Dr. Boris Iskra novi pokrajinski svetovalec - Predsednik Zanetti ostro obsodil fašistične zločine

Na sinočnji seji je pokrajinski svet z večino glasov, proti sta namreč glasovala samo misovska svetovalca, odobrili sklep pokrajinskega odbora o ustanovitvi slovenske paralele pri industrijskem tehničnem zavodu A. Volta. Zadevno vlogo je pokrajinska uprava že oddala slovenskim strokovnjakom, da jo posreduje v Rim za dokončno odločitev.

O tem vprašanju se je razvila diskusija, v katero so posegli nekateri predstavniki skupin in nazadnje se predsednik pokrajine Dr. Zanetti. Prvi je spregovoril svetovalec KPI dr. Boris Iskra, ki je ob začetku seje, po običajni formalnosti zasedel mesto svetovalca inž. Coste, ki je podal ostavko, ker je bil izvoljen v tržaški občinski svet.

Iskra je prikazal stališče svoje stranke glede solstva na splošno ter je poudaril, da se enakopravnost narodnostne skupnosti izraža tudi v možnosti solanja v vseh vrstah sol, ki jih potrebuje za svoj kulturni razvoj, in enakopravno vključevanje v družbo. Omenil je dobo fašističnega zatiranja in ukinitve slovenskih sol, žrtve in velik delež Slovencev v boju proti fašizmu in nacizmu, nato pa je očitil KD in levo sredinske uprave krivdo, da je tako pozno prišlo do tega ukrepa. Izjavil je, da bo njegova skupina glasovala za odobritev sklepa, če bo dobila zagotovila, da se bo pokrajina zavzela na pristojnostih za čimprejšnjo ugodno rešitev in če bo zavzel postal avtonomen.

Predsednik Zanetti je odgovoril, da nihče ne more očiti sedanjim pokrajinski upravi, da se ne zana na pravice slovenske narodnostne skupnosti, da sklep pokrajinskega odbora ni prišel prepozno, da pa so bili osnutki predlogov predloženi pokrajinski upravi malo pred določenim rokom in da skrajna niso bili dovolj jasni. Zagotovil je, da se bo pokrajina zavzela za čimprejšnji začetek delovanja nove sol, obenem pa je opozoril, da bo treba dobro proučiti njeno specifično vsebino, tako da bo zares ustrezala potrebam slovenske mladine.

Pokrajinski svet je nato soglasno odobril predlog, da se pooblasti predsednik pokrajine, da v določenem roku predloži prošnjo za soudeležbo pokrajine pri razdeljevanju sredstev iz socialnega sklada pri finančnem ministrstvu za sanacijo poračunov krajevnih ustanov. Pokrajinska uprava bo v ta namen morala še predložiti načrt za sanacijo svojih poračunov. O tem pa bo pokrajinski svet še razpravljal.

Na dnevnem redu je bil tudi sklep o najemu posojila 487 milijard lir za kritje primanjkljaja iz leta 1971, toda ni bil odobren, ker so bili nekateri svetovalci večine odsotni in je za odobritev glasovalo 11 svetovalcev, proti pa 9.

Ob zaključku seje se je predsednik pokrajine spomnil pokojnega sen. Tessitorija, deželnega odbornika Enza Mora in inž. Bartolija, nato pa obširno in občuteno govoril o današnji proslavi v Rižarni ter opozoril na fašistično nevarnost in ostro obsodil fašistične zločine. Položaj je resen, terja odgovornosti in enotne napore za ohranitev vrednot, na katerih sloni in se razvija demokracija, da bo o fašizmu ostal le spomin.

Tridnevno zborovanje predstavnikov FEAO

Danes se bodo zbrali v Trstu predstavniki, približno sto evropsko - ameriških organizacij (FEAO - Federation of european - american federations), ki bodo razpravljali o bodočih stikih med Evropo in Ameriko. Shod bo jutri odprl predsednik FEAO odv. Jan G. van Heurck iz Antwerpena. V petek in soboto se bodo razprave nadaljevale s posegi številnih ugodnih domaćih in tujih govornikov, vmes pa si bodo kongresisti ogledali znamenitosti Trsta in dežele.

ŠKODA PRESEGA MILIJON LIR

Mladi pobalini razdeljali zapuščeno opensko mitnico

Po prijavi sodišču so jih izpustili na začasno svobodo

Marsikdo, ki je včeraj dopoldne šel ali privozil mitno zapuščeno mitniške stavbe blizu bezboškega igrišča na Trbiški cesti pri Opčinah, se je vprašal, kaj neki se dogaja v notranjosti. Pričutna stavba je sicer zapuščena, od kar je stopil v veljavo davek IVA, je pa še povsem uporabna in so jo celo nameravali preurediti v turistično agencijo. Včeraj pa je v notranjosti treskalo in razbijalo kot da bi hiško podirali.

Na delu pa niso bili občinski uslužbenci, ki naj bi začeli preurejati prostore, pač pa skupnica mladolletnih pobalnikov, ki so se zabavali s tem, da so razbijali vose, to, kar se je razbijalo dno. Nekdo pa je obvestil agente openskega komisariata, ki so prihiteli na kraj. Uspelo jim je, da so ujeli samo dva pobalina, 19-letnega Dina C. in 17-letnega Claudia G., ki sta še uničevala pohištvo.

Opdeljali so ju na komisariat, kjer so ju aretirali pod obožbo poškodovanja v obtežljivih okoliščinah. Fanta sta priznala, da sta se udeležila pobalnega pohoda in sta tudi povedala imena ostalih: 17-letni Paolo B., 17-letni Fabio D. in 18-letni Sergio C. Policisti so vse v kratkem izsledili, jih zadržali ob prisotnosti staršev in jih nato prijavili sodni oblasti. Službojci namestnik državnega pravdnika je imenoval odv. Giacchina za uradnega branilca, in ta je vložil prošnjo za izpustitev vseh na začasno svobodo. Sodnik za mladoletne je prošnjo sprejel in tako so mladi pobalini kmalu po polnočnem zšli na svobodo.

Vseeno pa se bodo morali poravnati pred sodniki zaradi prekrška kazenskega zakonika, njihovi starši pa bodo morali poravnati škodo, ki po prvih cenitvah presega milijon lir.

Tržaška občina prireja s pristankom pokrajinske uprave, okoliških občin, združenj deportirancev, političnih preganjanec in borcev, federacije sindikatov CGIL — CCdL - UIL — CISL

PROSLAVO 25. APRILA V RIŽARNI

Spomin osvoboditve izpod fašističnega in nacističnega jarma po uporu demokratične Italije nujno vodi v Rižarno, ki je danes spomenik odpravnosti. Tu je bilo edino uničevalno taborišče v Italiji, tu se je totalitarno nasilje izražalo v najbolj krutih oblikah. Med zidovi Rižarne, ki so sveti v spominu množic, se bomo spomnili vrednot, ki so jih izpričali padli za demokracijo in antifašizem, katerega vrhunec predstavlja odpravnost, leglo svobode. V Rižarni se izbiše vsaka stranska značilnost pred svetim ognjem usmiljenja in obujanja najvišjih navedenih in državljanjskih vrednot italijanske republike in mestne skupnosti.

Spored:

— ob 10.15 se bodo udeleženci zbrali na prireditvenem prostoru ob 10.30 polaganje vencev na kraju mučeništva; sledijo katoliški, pravoslavni in judovski verski obred ter kratek pozdrav Miloš Kodriča, bivšega deportiranca v Buchenwaldu. Osrednji govor bo imel tržaški župan inž. Marcello Spaccini.

Vabljeni je prebivalstvo in vse protifašistične politične sile.

Jutri v srednji soli na Opčinah

Obisk recitatorskega maratona M. Kneževića

V našem uredništvu se je včeraj oglašil zanimiv gost, evropski rekorder v recitiranju stihov, Milan Knežević, pesnik in gledališki recitator iz Beograda, sicer pa Črnogorec po rodu. Prišel je v spremstvu mladega španskega pesnika R. D'Aragona. Vendar njun obisk ni bil v zvezi s Kneževićevim svojerstnim rekorderstvom, pač pa v zvezi s prirejanjem recitacijskih ur po izboljševalnih skupnostih in solah v okviru mednarodnega leta knjige.

Milan Knežević je v organizaciji Društva književnikov ter z organizacijskim sodelovanjem Mladinske knjige iz Ljubljane, Književnih novic iz Beograda, revije Tovariši in založbe NOLET ter pod pokroviteljstvom predsednika Društva književnikov Jugoslavije Cirila Kosmacev z več ekipami obiskal se 198 sol v Sloveniji. V teh ekipah so izmenično nastopali slovenski pesniki in pisatelji Tone Pavček, Ciril Kosmač, Ivan Potrč, Branka Kravos pa se Zvonimir Golob iz Zagreba pa Poljakinja Helena Lazovska, Japonce Honda Hirokasa in Španec R. D'Aragon ter še drugi poleg seveda Milana Kneževića. Običajno so bili v ekipah po trije člani, en slovenski in en tuji pesnik, ter Knežević sam.

Obiska take ekipe bodo, kot nam je povedal Milan Knežević, jutri deležni dijaki nižje srednje šole »Srečko Kosovel« ​​na Opčinah, potem pa se dijaki nekaterih drugih sol na Tržaškem in Gorškem. Dijaki se bodo v okviru tega obiska, ki je predviden za čas ene šolske ure, seznanili s poezijo neposredno iz ust avtorjev, obenem pa tudi s potrebno razlago pesni samih kot obdobji, v katerih so nastale. Sodeloval bo tudi španski pesnik R. D'Aragona.

Za informacijo še dodatek: Milan Knežević drži svoj evropski rekorder v recitiranju z nepretrganim recitiranjem, ki je trajalo 30 ur in 15 minut. Na voljo ima 137 avtorjev in skupno okrog 53.000 stihov. Recitira v srbohrvaščini, makedonščini, slovenščini, angleščini, ruščini, letinsčini in staroruščini.

OBVESTILO

Glavni odbor Slovenske kulturno-gospodarske zveze se bo sestajl jutri, 26. t. m. ob 20. uri v Gregorčičevi dvorani v UL Geppa 9 v Trstu.

Ker zaradi stavke poštne namencev vabilo niso mogla biti pravčasoma dostavljena, velja to obvestilo kot vabilo vsem članom glavnega odbora.

Z ZAMUDO ZARADI BURJE

Tanker »Agi Sarda« odplul na krstno vožnjo

Z novo ladjo (253.000 ton) je ladjeve ENI presegle milijon ton bruto nosilnosti

Petrolejska velikanka (253.000 ton bruto nosilnosti) »Agi Sarda«, je včeraj odplula iz ladjenice »Alcantari« ​​v Trzinu, namenjena v Lizbono, kjer jo bodo spravili v dok, da bi na njej opravili še tista dela na zunanjem delu trupa, za katera na našem področju ni na razpolago ustreznih naprav. Zaradi burje, ki je v dopoldanskih urah pihala na Pancanskem zalivu, je ladja odplula iz Trzica z nekajurno zamudo.

»Agi Sarda« ​​je bila zgrajena v trziški ladjenici za družbo SNAM, ki ima svoj glavni sedež v Milanu in ki deluje v sklopu ENI. Ladjo, ki jo bodo vknjčili v genovski luki, so začeli graditi julija 1972. leta. Sredi decembra so jo dokončali, tako da je ladja pripravljena za plovbo. Enaka petrolejska ladja »Agi Sicilia«, prav tako zgrajena v Trzinu, pluje že nekaj mesecev pod isto zastavo.

Novo ladjo so zgradili pod nadzorstvom strokovnjakov italijanske pomorskega registra in »American Bureau of Shipping«. Ladja razpolaga z 12 bočnimi in 6 centralnimi cisternami s skupno prostornostjo 320.000 kub. metrov. V dolžino meri 248 m, v višino 26,80 m, v širino 52 m. Pri polni obtežitvi bo lahko plula s hitrostjo 16

sto letnega zaslužnega odbora. Nika M. Grbca. O poteku občnega zbora bomo še podrobneje poročali

V veljavi deželni zakon o solstvu

V Uradnem vestniku dežele Furlanije-Juljske krajine šteje 14/1973 je bil objavljen deželni zakon št. 25 z dne 2. aprila 1973, ki vnaša vrsto deželnih posegov za razvoj solstva. Zakon je že stopil v veljavo.

Zakon določa za področje solstva po 2,1 milijarde lir na leto za letošnje leto in za 1974 in 1975, 620 milijonov za leto 1976 in po 120 milijonov na leto za razdobje od leta 1977 do 1979. Gre za deželno pomoč na področju univerzitetnega študija, za znanstveno raziskovanje, za nabavo didaktičnih in znanstvenih naprav ter za prirejanje posebnih študijskih tečajev. Z istim zakonom je deželna uprava nakazala 4 milijarde lir za gradnjo novega študentskega doma v Trstu (dva tisa domova že obratujejo v našem mestu). Dežela daje nadalje na razpolago novo finančna sredstva za potrebe slušateljev na fakultetah, ki prihajajo v Trst iz drugih središč naše dežele, ki se hranijo v univerzitetni menzi, itd. Končno daje zakon na razpolago krajevnim upravam finančna sredstva za opravljanje raznih storitev v korist visokošolcev iz naše dežele. Manjši zneski so namenjeni razvoju študijskih dejavnosti v okviru višjih srednjih sol.

Čelno trčenje zaradi spolzke ceste

Sinoči okrog 20. ure je bilo precej težav s prometom po UL Brigata Casale pred smodniščino, kjer je iz cisterne steklo nekaj nafte, ki se je razlila po asfaltu. Cestničarje seveda postalo skrajno spolzko in avtomobilisti so v kratkem obvestili policijo o nevarnosti. Ko pa so prihiteli na kraj uslužbenci cestnega podjetja ANAS, je bilo že prepozno: pripetila se je prometna nesreča, ki na srečo ni imela hudih posledic. 42-letni uradnik Marijan Vuk iz Vrbovega nabrežja 22 v Kopru je zdrsle na asfaltu s svojim fiatom 124 in trčil v fiat 850, v katerem se je vozila 56-letna Marija Colenc por. Pertot iz UL Bonomea 249. Pri trčenju se je Vuk samo laže poškodoval in v bolnišnici so mu dali le prvo pomoč, na kar ga je žena spremljala domov s takšnim. Pertotova se ni ranila.

Uslužbenec ANAS so čisto po suli s peskom.

Mučeniki tržaške Rižarne

Na Radiu Trst A bo danes, 25. t. m. ob 15.45 dokumentarna oddaja o dogodkih v Rižarni. Delo, ki ga je pripravil Joško Lukeš, bodo izvajali člani Stalnega slovenskega gledališča v Trstu.

Gledališča

SAG

Slovensko amatersko gledališče v Trstu uprizarji prvič v domači dvorani p.d. »I. Cankar«, UL Montecchi 6, jutri, 26. aprila ob 21. uri in v nedeljo, 29. aprila ob 18. uri dramsko epizodo Arkadija Leokuma »Sovražnika«.

Predstavo so pripravili: režiser Adrian Rustja, scenograf Robert Ota, kostumografinja Luciana Pribac, lektorica Mira Sardoc ter prevajalec Miloš Vauhnik. V glavnih vlogah nastopata Sergej Verč in Boris Mihačič, igralec na orglice pa je Danilo Glavina.

VERDI

S koncertom, ki ga bo dirigiral Luigi Toffolo se bo v petek, 27. t. m. ob 21. uri začela spomladanska simfončna sezona gledališča Verdi. Koncert, na katerem bo nastopil tudi znani bolgarski pianist Aleksis Weissenberg, bodo ponovili naslednji dan ob 16. uri.

POLITEAMA ROSSETTI

Od jutri do 29. t. m. bosta Garinei in Giovannini predstavila na odru Politeama Rossetti komedijo Neila Simona »Il prigioniero della seconda strada«, v kateri bodo nastopili Renato Rascel, lepotica Angela Goodwin, Zec Incroci, Nais Lago, Nietta Zocchi in Mario Carotenuto.

V Avditoriju v Portorožu je do 26. aprila drugi del

MEDNARODNEGA ŠAHOVSKEGA TURNIRJA

ZA DRUGI MEMORIAL dr. MILANA VIDMARJA

Na črno-belih poljih se bori 18 velemejstrov in mednarodnih mojstrov iz 8 držav. Igralni čas je od 16. ure do 21. ure, za prekinjene partije pa od 10. ure do 12. ure. Prosti dan, ko se igrajo le prekinjene partije, je daries, 25. aprila.

Vse ljubitelje šaha vabita Šahovska zveza Slovenije in Zavod za turizem Portorož

SPD TABOR — Dramski odsek Opčine

V soboto, 28. t. m. ob 21. uri v Ljudskem domu v Trečah ter v nedeljo, 29. t. m. v Prosvetnem domu na Opčinah

C. GOLAR

DVE NEVESTI Veseloigra

Režija ANTON PETJE

Vljudno vabljeni!

Prosvetno društvo »I. GRBEC« ​​štedjen

priredi v petek, dne 27. t. m. ob 20. uri

FILMSKI VEČER

na katerem bodo predvajali filma iz osvobodilnega boja

— DOKAZ POD ZEMLJO — 1 NI 3

K obilni udeležbi vabi odbor. Vstop prost!

Razstave

V »Kraški galeriji« ​​razstava del slikarja Jožeta Cesarja.

V galeriji Rossoni razstavlja svoja dela slovenski slikar Silvester Godina,

Nixonovi najožji sodelavci niso le vedeli za vohunstvo, pač pa so ga celo sami pripravili. Zadevo bo prevzel sedaj v pretres tudi senat.

Sedaj, toneje 7. t. m. je Nixon odnočno priznal, da so tudi nekateri njegovi iz njegove najožje okolice bili v zvezo zapleteni. Izjavil je: »Ti, ki si maraš sem zaradi resnih obtožb, ki so te oprikale moje pozornost, izvedel temzivno raziskavo o vsej zadevi...« »Trisel sem do pomembnih odkritij.« Nixon ni povedal, do kakšnih odkritij je prišel, vendar je dodal, da je o vsakogar, ki je bil vpleten v ta skandal, odslովil, brž ko se bo to odkrilo.

tem dviga, dokler ne trči v tako imenovani stadij REM (iz angleškega izraza »rapid eye movement«, ki pomeni »enagel premik veke«), nakar prek vmesnega stadija zopet pade v drugo »delto«. V stadiju REM najintenzivneje sanjaš, sicer so sanje tu in tam močnejše tudi v stadijih »delta« in vmesnih.

Kakšna je vloga omenjenih stadijev v spanju, še ni bilo natančno dognano. Stadij »delta« je morda najvažnejši. Razen tega ga človek, ki trpi za nespečnostjo

ke se vnaprej globlincim načrtov, ker se boste izognili napakam. Zelo prijetno ure proti večeru.

BIK (od 21. 4. do 20. 5.) Preden se za kaj odločite, dobro premislite. Neka novost bi mogla povsem spremeniti vaše čustvene odnose.

DVOJČKA (od 21. 5. do 21. 6.) Držite se vpejane poti in prislilni boste daleč. Sreča je na vaši strani. Ljubosumni boste.

RAK (od 22. 6. do 22. 7.) Premislite, predno se za program odločite. V čustvenih zadevah boste doživeli razočaranje.

(Foto M. Magaina)

Kaj pravi sodobna medicina o nespečnosti in kako se ta zdravi

ke se vnaprej globlincim načrtov, ker se boste izognili napakam. Zelo prijetno ure proti večeru.

BIK (od 21. 4. do 20. 5.) Preden se za kaj odločite, dobro premislite. Neka novost bi mogla povsem spremeniti vaše čustvene odnose.

DVOJČKA (od 21. 5. do 21. 6.) Držite se vpejane poti in prislilni boste daleč. Sreča je na vaši strani. Ljubosumni boste.

RAK (od 22. 6. do 22. 7.) Premislite, predno se za program odločite. V čustvenih zadevah boste doživeli razočaranje.

DEVICA (od 23. 8. do 22. 9.) Boudite iskreni, kajti edino tako boste uspehi. Nekdo vam iskal priloznost, da bi se z vami sprli.

TEHTNICA (od 23. 9. do 22. 10.) Boudite trdni, hkrati pa realno gledajte na stvari. Vsako prehiteneje se bo mascevalo. V cistenih zadevah uspeh.

SKORPEJON (od 23. 10. do 21. 11.) Vsako trdnost, ki jo uredite za tiste

Kako znajo predstavniki bogatega soseda zakon zaobiti

KOZOROG (od 21. 12. do 20. 1.)
 Kljub vsem oviram ne smete po-
 pustiti, ker boste gotovo uspešni.
 Razširite neko čustveno motnjo.
 VODNAR (od 21. 1. do 19. 2.) Ne
 čas, da bi si prevzemali nove
 odgovornosti, ko imate starih preveč.
 Ostra diskusija v družini.
 RIBI (od 20. 2. do 20. 3.) Vztra-
 dejte do konca, ker si boste za-
 želeli vsestranski uspeh. Ne izgubite
 priložnosti, **ki se vam nudi**

SLOVENIJA

7.00, 8.00, 10.00, 13.00, 15.00,
19.30 Poročila; 6.50 Rekreacija;
8.10 Glasbena matineja; 9.05 Ne-
navadni pogovori; 9.25 Iz glasbe-
nih šol; 9.45 Glasbeni spomini;
10.20 Pri vas doma; 12.10 Iz Boito-
vega »Mefistofela«; 12.30 Kme-
tjski nasveti; 12.40 Od vasi do
vasi; 13.30 Priporočajo vam...;
14.10 Komorni zbor; 15.40 Violi-

Obzornik: 18.20 Od filma do filma
Ma: 18.45 E. Kardelj o osnovnih
vzrokih in smereh ustavnih spre-
memb: 19.45 Risanka: 20.00, 23.00
TV dnevnik: 20.30 Vera Cruz
film: 22.00 Nogomet Derby Coun-
ty - Juventus.

KOPRSKA BARVNA TV

19.25 Nogom: Derby C. Ju-
ventus, v pavzi Poročila: 21.20
Glasebna oddaja: »Pri sinjem
jezeru«.

Prerokovanje pri Kamnitih vratih

SLOVENIJA

7.00, 8.00, 10.00, 13.00, 15.00,
19.30 Poročila; 6.50 Rekreacija;
8.10 Glasbena matineja; 9.05 Ne-
navadni pogovori; 9.25 Iz glasbe-
nih šol; 9.45 Glasbeni spomini;
10.20 Pri vas doma; 12.10 Iz Boito-
vega »Mefistofela«; 12.30 Kme-
tjski nasveti; 12.40 Od vasi do
vasi; 13.30 Priporočajo vam...;
14.10 Komorni zbor; 15.40 Violi-

Obzornik: 18.20 Od filma do filma
Ma: 18.45 E. Kardelj o osnovnih
vzrokih in smereh ustavnih spre-
memb: 19.45 Risanka: 20.00, 23.00
TV dnevnik: 20.30 Vera Cruz
film: 22.00 Nogomet Derby Coun-
ty - Juventus.

KOPRSKA BARVNA TV

19.25 Nogom: Derby C. Ju-
ventus, v pavzi Poročila: 21.20
Glasebna oddaja: »Pri sinjem
jezeru«.

ker se vnaprej doloceni nacrti, ki
ker se boste izognili napakam. Zelo
prijetne ure proti večeru.
BIK (od 21. 4. do 20. 5.) Praden
ne za kaj odločite, dobro premislite.
DVOJKA novost bi mogla povsem spre
meniti vaše čustvene odnose.
DVOJKA (od 21. 5. do 21. 6.)
Držite se vpeljane poti in prislil
boste daleč. Sreča je na vaši stra
ni. Ljubosumni boste.
RAK (od 22. 6. do 22. 7.) Pre
mislite, predno se za program od
ločite. V čustvenih zadavah boste
doživeli razočaranje.

DEVICA (od 23. 8. do 22. 9.) Boudite iskreni, kajti edino tako boste uspehi. Nekdo vam iskal priloznost, da bi se z vami sprli.

TEHTNICA (od 23. 9. do 22. 10.) Boudite trdni, hkrati pa realno gledajte na stvari. Vsako prehiteneje se bo mascevalo. V cistenih zadevah uspeh.

SKORPEJON (od 23. 10. do 21. 11.) Vsako trdnost, ki jo uredite za tiste

KOZOROG (od 21. 12. do 20. 1.)
 Kljub vsem oviram ne smete po-
 pustiti, ker boste gotovo uspešni.
 Razširite neko čustveno motnjo.
 VODNAR (od 21. 1. do 19. 2.) Ne
 čas, da bi si prevzemali nove
 odgovornosti, ko imate starih preveč.
 Ostra diskusija v družini.
 RIBI (od 20. 2. do 20. 3.) Vztra-
 dejte do konca, ker si boste za-
 želeli vsestranski uspeh. Ne izgubite
 priložnosti, **ki se vam nudi**

šole; 18.00 Popevke; 19.00 Iz pri-
jubljenih oper; 19.30 Prensos LR;
20.00 Glasba v večeru; 20.40 Ritmi
za godala; 21.00 Literarna odda-
ja; 21.15 Pisana glasba; 22.10
Jazz; 22.35 Glasba za lahko noč.

NACIONALNI PROGRAM

8.00, 13.00, 15.00, 20.00 Poro-
čila 7.00 Jutranja glasba; 8.30 Po-
pevke; 9.15 Vi in jaz; 11.20 Krateki
teden: iz Firenc; 14.00 Odporniško
gibanje; 15.10 Glasba za mladino;
16.40 Partizanske pesmi; 17.00

SLOVENIJA

7.00, 8.00, 10.00, 13.00, 15.00,
19.30 Poročila; 6.50 Rekreacija;
8.10 Glasbena matineja; 9.05 Ne-
navadni pogovori; 9.25 Iz glasbe-
nih šol; 9.45 Glasbeni spomini;
10.20 Pri vas doma; 12.10 Iz Boito-
vega »Mefistofela«; 12.30 Kme-
tjski nasveti; 12.40 Od vasi do
vasi; 13.30 Priporočajo vam...;
14.10 Komorni zbor; 15.40 Violi-

Obzornik: 18.20 Od filma do filma
Ma: 18.45 E. Kardelj o osnovnih
vzrokih in smereh ustavnih spre-
memb: 19.45 Risanka: 20.00, 23.00
TV dnevnik: 20.30 Vera Cruz
film: 22.00 Nogomet Derby Coun-
ty - Juventus.

KOPRSKA BARVNA TV

19.25 Nogom: Derby C. Ju-
ventus, v pavzi Poročila: 21.20
Glasebna oddaja: »Pri sinjem
jezeru«.

NAMIZNI TENIS

NA DRŽAVNEM PRVENSTVU V FIUGGIJU

Vesnaverjeva in Rebulova klonili šele v finalu dvojic 2. kategorije

V mešanih dvojicah Milčeva in Malesci izpadla v četrtfinalu - B. Košuta med osmimi najboljšimi drugokategorijci

FIUGGI, 24. — Danes so na državnem prvenstvu odigrali tekme 2. kategorije. Od slovenskih predstavnikov je nastopal le Boris Košuta, ki se je uvrstil med prvih osem. Pripravljen je bil, da je končnica v drugi moški kategoriji izredno ostra in Košuta je imel v četrtfinalu težkega nasprotnika v Sardeliju, ki ga je odpravil s 3:1. Košuta je nastopal tudi v 1. kategoriji, kjer je klonil bolje razpoloženemu Bertonecelu šele po petih setih. V moških dvojicah sta Košuta in Floreani zasedla osmo mesto.

Slovenske predstavnice so si večraj priborile pravico, do nastopa v 2. kategoriji pri ženskih dvojicah. Tudi danes so igralce Krasa zaigrale zelo dobro in so dosegle neopredeljen uspeh. Vesnaverjeva in Rebulova sta namreč klonili šele v finalu močni dvojici Sanco — Greci z 2:1. Soigralki Blažinova in Zigonova pa sta imeli težji žreb, vendar sta se vsemo uvrstili na 7. mesto in bosta v 1. kategoriji nastopili v 1. kategoriji pri ženskih dvojicah. Obe slovenski dvojici sta zaigrale zelo dobro in sta dokazali, da sta v tej disciplini precej izkušen ter bosta trd oreh marsikateremu paru.

Zjutraj je bilo na sporedu tekmovanje v mešanih dvojicah pri prvokategorijcih. Močna dvojica Malesci — Milčič pa je, na žalost, zgu-

bila že v četrtfinalu, kjer je klonila dvojici Scarabino — La Gioia s 3:2. Pripravniki moramo, da je ta par igral z lesenimi loparji in je tako popolnoma zbehal Milčeva in Malescijo. Drevo bodo na sporedu še tekme iz 1. kategorije, kjer bo nastopala tudi Milčeva pri posameznicih ter Milčeva skupaj s Francesco Marconejevo pri ženskih dvojicah.

REZULTATI

2. KATEGORIJA

MOŠKI — posamezniki

Košuta — Migliarini 3:2

Košuta — Di Guida 3:0

Košuta — Manoni 3:0

Sardelli — Košuta 3:1

MOŠKI — dvojice

Košuta in Floreani — Formica in Macerata 2:0

Košuta in Floreani — Rodella in Rodella 2:1

Mancaniello in Sanzio — Košuta in Floreani 2:1

ŽENSKKE — dvojice

Vesnaver in Rebulova — Valente in Valente 2:1

Zigon in Blažina — Bocale in Brustia 2:1

Vesnaver in Rebulova — Filardi in Lai 2:1

Hauser in Badini — Zigon in Blažina 2:0

FINALE

Sanco in Greci — Vesnaver in Rebulova 2:1

1. KATEGORIJA

MOŠKI — posamezniki

Bertonecello — Košuta 3:2

MESANO — dvojice

Scarabino in La Gioia — Malesci in Milčič 3:2

Zvonko Simoneta

HOKEJ NA KOTALKAH

Dne 28. aprila se bo pričelo italijansko prvenstvo A lige v hokeju na kotalkah, kjer bo letos prvič nastopila tudi UGG (Unione Ginastica Goriziana), ki si je lani priborila vstop v najvišjo ligo. Goričani bodo prve tri tekme odigrali na tujem, ker je njihovo igrišče (televadina v dolini Korna) zasedeno zaradi razstavišča Espomego.

Prejšnje dni so gorški hokejisti preverili svoje moči proti trem drugim ekipam A lige na turnirju v Trstu. Goričani so osvojili ta turnir in so premagali dve močvi iz Trsta, ki nastopata v A ligi.

V prvi tekmi prvenstva se bodo Goričani srečali v Rimu z ekipo Aeronautica, ki nastopa prvič v A ligi.

P. R.

KOLESTARSTVO

Danes tekmovanje za VN osvoboditve

RIM. — Pod pokroviteljstvom dnevnika «L'Unità» se bo jutri odvijalo po 163 km dolgi kolesarski dirka za «Veliko nagrado osvoboditve». To je ena izmed najvažnejših prireditev za amaterje in tudi letos bo konkurenca temu primerno velika. Poleg najboljših italijanskih amaterskih kolesarjev (dirka bo tehnično vodstvu služila tudi pri izbiri za italijansko reprezentanco) so svoje sodelovanje napovedale tudi reprezentanca Sovjetske zveze, Poljske, Jugoslavije, Bolgarije, Rumunije, CSSR in letos prvič ZRN in NDR. Tekmovalo bo tudi nekaj posameznikov iz Kanade ter po en Danec, Etiopce, Novozelancec in Anglež.

KOŠARKA

BARI, 24. — V zadnjem kolu izločilnega tekmovanja za evropsko mladinsko prvenstvo je Jugoslavija premagala Italijo s 64:53. Rumunija pa izrael. Jugoslavija je tako osvojila prvo mesto s tremi zmaganimi, s po eno zmagavo pa so si sledile Rumunija, Izrael in Italija (ki se tako ne bo udeležila sklepnega turnirja v CSSR).

VICENZA, 24. — Vodstvo nogometne ekipe Lanerossi je izjavilo, da ne bo umaknilo svoje enajsterice iz ligaškega tekmovanja. Nekateri člani vodstva so bili namreč mnenja, naj bi zaradi dogodkov v zadnjih tekmah ekipo umaknili iz prvenstva.

PLAVANJE

V 14. tradicionalnem plavalnem srečanju med mladimi plavalci Slovenije in Furlanije - Julijske krajine so visoko zmagali italijanski plavalci z 82:66.

ŠAH

VIDMARJEV MEMORIAL

Oster in zanimiv boj v posameznih partijah

Barle ima možnost osvojiti mojstrski naslov - Jutri zaključijo tekmovanja

PORTOROŽ, 24. — Danes je bilo v portoroškem avditoriju na sporedu predzadnje 16. kolo. V posameznih partijah je bil boj izredno oster in zanimiv. To posebej velja za partijo Barle — Csom. Partija se je na koncu končala z remijem, kar je vsekakor velik uspeh za Barleja. Če bo Barle v zadnjem kolu remiziral proti Ivkovu, bo postal novi šahovski mojster. Zadnje kolo, ki bo v četrti, bo končno odločilno, ali bodo dobičkovski naslovi (velemojstrski) Razuvajev (mednarodnega mojstra) in Barle (mojstra). Tudi Quinteros lahko dobi velemojstrski naslov. Vse kaže, da bo tudi zadnje kolo zelo razburljivo in ostro.

IZIDI 16. KOLA

Puc — Portiš 0:1

Quinteros — Suetin remi

Cioaltea — Matanović remi

Smejkal — Tatai 1:0

Radulov — Minić remi

Parma — Ivkov remi

Barle — Csom remi

Partije Planinc — Osterman in Gligorić — Razuvajev so bile prekinjene v boljših pozicijah za Planinca in Gligorića, čeprav bosta težko realizirala svojo prednost (posebej to velja za Gligorića).

Če Razuvajev remizira to partijo bo izpolnil normo za mednarodnega mojstra.

LESTVICA PO 16. KOLU

1. Portiš 12,0

2. Quinteros 10,5

3. Csom in Smejkal 10,0

5. Gligorić 9,5 (1)

6. Suetin 9,5

7. Parma 9,0

8. Ivkov in Matanović 8,5

10. Razuvajev 8,0 (1)

11. Planinc 7,5 (1)

12. Radulov 7,5

13. Minić 7,0

14. Barle 6,5

15. Tatai 5,5

16. Cioaltea 5,0

17. Osterman 4,0 (1)

18. Puc 3,0

Jutri, v sredo, bo prost dan. Zadnje 17. kolo pa bo v četrti od 9. do 14. ure v portoroškem avditoriju.

VATERPOLO

BEograd, 24. — Na mednarodnem vaterpolskem turnirju v Beogradu, katerega je organizirala beogradska TV, je zmagala Madžarska. V odločilni tekmi je premagala pomlajeno ekipo Jugoslavije s tesnim izidom 6:5. Tretja je bila Zah. Nemčija, 4. pa Nizozemska.

Nogometaši Milana so tudi v Pragi nadaljevali s pripravami na današnje srečanje z enajsterico domače Sparte

NOGOMET

PREDZADNJE KOLO

Danes odločilni spopadi v treh evropskih pokalih

Od italijanskih in jugoslovanskih ekip bodo nastopili Juventus, Milan in Hajduk

Danes bo na sporedu predzadnje poglavje evropskih nogometnih pokalov. V povratnih dvobojih polfinalnih srečanj bo namreč padla odločitev o letošnjih finalistih, rezultati prvih tekem pa so bili taki, da imajo vsi nastopajoči nekaj možnosti.

Pokal prvakov

Še najbolje se godi Juventus, ki je z zanesljivo zmago (3:1) na domačih tleh vsaj psihološko precej na boljšem kot Derby County, katerega igralci bodo morali startati na visoko zmago. Lanski prvak Ajax je doma zabeležil le skromen uspeh 2:1, zato pa bi ga lahko Real v Madridu izločil. Vseeno bi pa trdili, da bodo Nizozemci verjetno prebrčili tudi to oviro, saj domačini tokrat ne bodo mogli izbrati tako pasivne taktike.

Pokal pokalnih prvakov

Precej priložnosti imata prav outsiderja polfinalnih srečanj. Tako Hajduk kot Sparta sta bila na tujem poražena s pičlim 1:0 in bi lahko izločila na domačih tleh Leeds, oziroma Milan. Tak podvig pa bi bil zanje izreden uspeh, saj sta nasprotnika deležna dosti večje pozornosti in priznanj.

Pokal UEFA

Borussia iz Mönchengladbacha je z zmago 3:0 verjetno zaključila »debatu« s Tventejem, ki lahko računja na prestižni uspeh pred svojim občinstvom. Predvidevanje pa so tvegava za drugi spopad, za angleški derbi med Liverpoolom in Tottenhamom. Obe močvi sta kakovostni, Angleži pa so v nogometu tako nepreračunljivi (v pozitivnem smislu), da je pri njih nogometna hierarhija vedno v razvoju.

KOŠARKA

ZA NASLOV DRŽAVNEGA PRVAKA

Ignis - Simmenthal ob 18. uri po TV

BOLOGNA, 24. — Vse je nared za tretji, odločilni dvoboj med Simmenthalom in Ignisom, ki ju tudi 26 kol dolgo prvenstvo ni moglo ločiti na vrhu lestvice. Sploh se že tretje leto zaporedoma dogaja, da se dva italijanska košarkarska velika poslužujeta za medsebojne »obračune« tretje tekme. Ker pa sta se letos srečala tudi v pokalu prvakov, ta dogodek morda, nima tistega izrednega pomena, na katerega smo navajeni.

Ignis bo na vsak način nastopil s popolno postavbo, saj je Meneghin kljub poškodbam v prejšnji tekmi s Simmenthalom igral že v nedeljo. Med Milančani pa je v dvomju predvsem nastop Iellinja. Seveda, bo do potem igrali vsi...

Tekmo bo mogoče jutri spremljati tudi po televizijskih zaslonih, in sicer neposredno ob 18. uri po drugem sporedu.

V 1. MOŠKI DIVIZIJI

Kontovel in Polet tudi danes v boju za prvenstvene točke

Prvenstvo dečkov pred koncem - Nepricačkan uspeh Kontovela v Ptuj

1. DIVIZIJA

Ze danes bosta ponovno zaposleni v tem prvenstvu obe naši peterki: Kontovel in Polet.

V ponedeljek sta bila oba naša predstavnik poražena. Zopet je bilo jasno, da je prvenstvo izenačeno. Milsko moštvo, današnji Poletov nasprotnik, ki je sodilo med slabše ekipe, je v drugem kolu povsem nepricačkanovo z visoko razliko premagal Cianocolori. Opaniki košarkarji, ki so v dramatični tekmi s Servolano izgubili z eno točko, bodo zato morali dati vse od sebe (in od vsega začetka), da bodo lahko enakovredno igrali proti današnjim nasprotnikom. Kajti prav popušanje v prvem polčasu je bila do sedaj največja hiba naše ekipe v tem prvenstvu.

Kontovelci so se z gostovanjem v Ptuj vrnili zadovoljni. Premagali so namreč domačo ekipo (50:49). Bili pa so utrjeni. Klub temu so proti ekipi Grandi Motoh zaigrali dokaj dobro in so poraz odbržali v več kot šestih minutah.

IZIDI 2. KOLA: GMT — Kontovel 44:28, Polet — Servolana 78:79, Cianocolori — CGI 47:72, Ferrovario — Libertas 109:74.

LESTVICA: Ferrovario in Servolana 4. Polet Libertas, GMT in CGI 2. Kontovel in Cianocolori 0. DANASNJE KOLO: Libertas — Kontovel, CGI — Polet, Servolana — Ferrovario, GMT — Cianocolori.

DEČKI

Prvenstvo dečkov se bliža koncu. V predzadnjem kolu bosta zaposleni le ekipi Bora in Kontovela v B skupini. V A skupini pa bo Polet počival.

Borovci bodo igrali proti močni ekipi Italsidra, ki je trenutno na tretjem mestu lestvice in uvrščena najvišje igralce v tem prvenstvu.

Kontovelci pa se bodo spoprijeli kar s prvim z lestvice, s še nepremagano ekipo Inter 1904. Kontovel bo igral na lastnem igrišču ob 9.30.

PRIJATELJSKA TEKMA V PTUJU

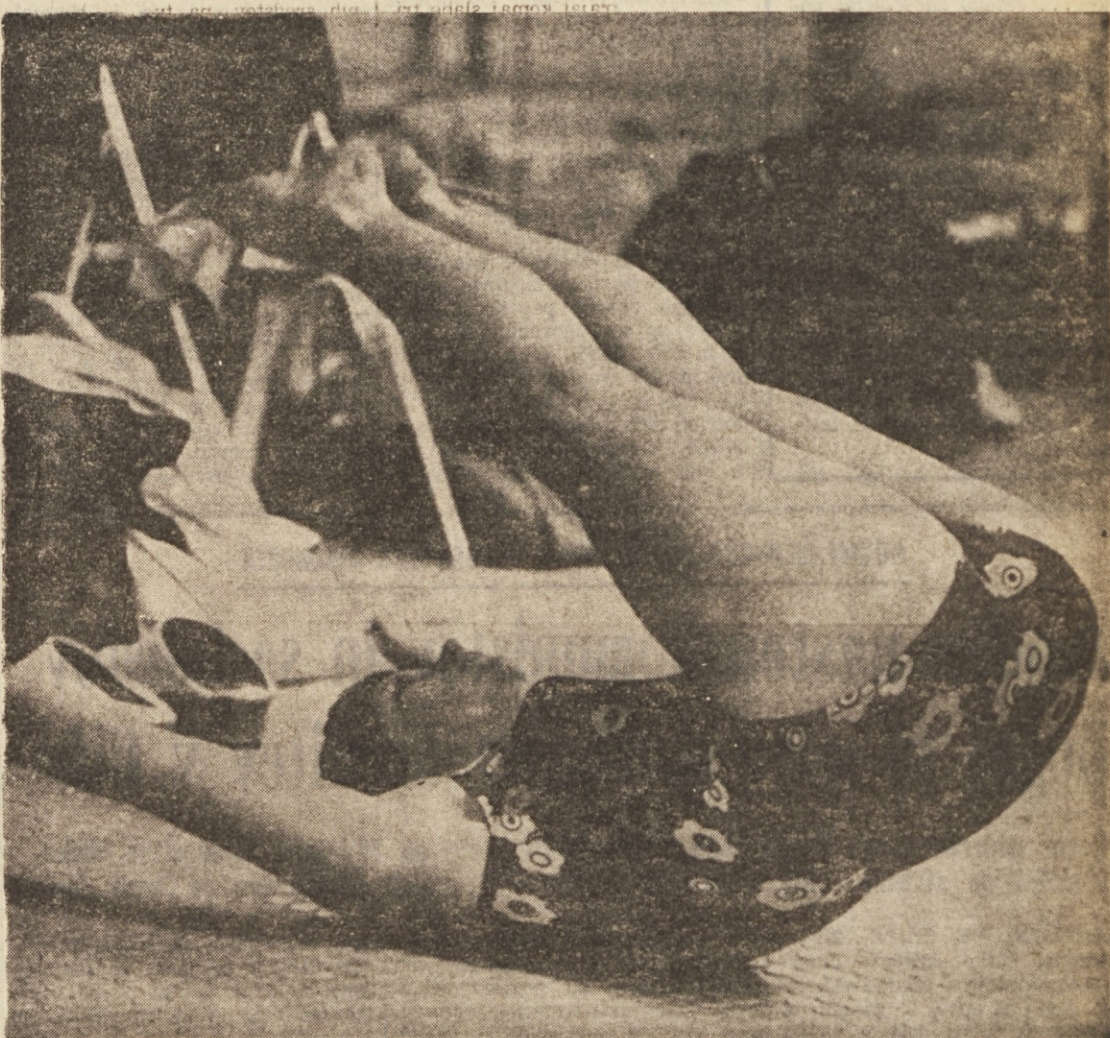
Kontovel — Drava 50:49 (29:28)

Drava PTUJ: Filipič 6, Serona 2, Valenzo 2, Maučič 5, Kosič 2, Radečević, Modlak 3, Kovač, Kotor 2, Sulković 8, Kravina 18.

KONTOVEL: Daneu 6, Kafol 2, Kante, Zadnik 14, Lisjak, Starc 24, Kralj 4, Persi.

SODNIKA: Turin in Centrih iz Ptuj.

Kontovelci so v soboto gostovali

Bliža se nova plavalna sezona. Plavalci se nanjo že vneto pripravljajo

Dr. Aleksander Gala - Peter Partizanski zdravnik 48.

Spomini iz bogatega, pa tudi težkega življenja partizanskega zdravnika

Dan se dviga in postaja vse bolj nevarno. Čimprej morava od tod in naprej do bataljona. Tudi nimava več kaj iskati. Če Italijani res okoli bolnice postavljajo zasedo, bodo kmalu tu. Lahko naju se utajejo. Take in podobne reči sem mu bral z zasledjenega obraza. Obrnila sva se in krenila po drugi poti nazaj, od koder sva prišla.

Po poti sva se spet ozirala po jagodah in za gobami, kajti želodec je kljub vsemu zahteval svoje. Molče in previdno sva se pomikala proti robu gozda v smeri izvidnice. Vsa zatopljena s svoje misli in nabiranje jagod sva skoraj preslišala neke glazorjanje. Kmalu je bilo razbrati, da so to glasovi dveh deklet. Po glasu sodeč sta bili namenjeni naravnost proti nama. Bila sva spoznala vsak na svojo smreko, saj prostor, kjer sva bila v tem trenutku, ni bil dovolj gosto zaraščen, pa bi naju lahko videli.

Zdelo se mi je bolje, da nikomur ne izdam svoje prisotnosti, dokler se ne prebijem do bataljona. Nič ne veš, kaj te tudi na tak način kakšnega partizana domov. Ustavili sta se prav jasno slišal klice: »Metod, Peter, pojdiva domov, ni več Italijanov, so že odšli.« Pomislila sem, da sem imel prav, ko se

nisem hotel izdati. Saj to, da ni več Italijanov v Loškem potoku ni v skladu s tem, kar sva še včeraj doživljala z Markom. Včerajšnji promet na cesti in zaseda fašistov okoli bolnice je govorila prej za to, da so Italijani še tu razen, če so odšli ponoči. No, midva sva spala, pa tudi sicer ne bi mogla slišati hrupa avtomobilskih motorjev za hribom v dolini. Tako tem ključem nisem verjel.

Marko pa me je šepetaje nagovarjal: »Stopiva dol, kaj se bi bala dveh deklet tu sredi gozda!« (Ne, sem se branila, »boba« je ugotovila, za kaj gre.) Očitno je drugače videl situacijo kot jaz. Močno me je je mikalo, da bi se jima javil kljub vsemu. Bili sta prvi osebi iz vasi, ki sem ju videl po dolgem času. Vendar sem trdno sklenil, da se morava le sama prepricati o tem, kakšna je situacija v vasi. In če bi šel v vas, bi šel le zvečer, ne pa čez dan, ko te lahko vsak vidi in spozna.

Kmalu so dogodki pokazali, da se nisem zmotil. Medtem sta dekleti odšli počasi naprej, klicaje venomer Metoda in Petra. Kmalu sta se izgubili v gozdu in njun glas je zamrl v daljavi.

Kasneje sem zvedel, da sta se Metod in Peter odzvala na klicanje. Ofenzivo sta srečno prestala, skrivajoč se nekeje v okoliščini bolnice, kot smo se domenili. Kako sta se potem, ko sta za kratke čase odšla domov, znašla v internaciji, nisem nikoli zvedel. Po razpadu Italije sta se spet vrnili v vrste borcev NOB.

Z Markom sva se spet spravila nad jagode in maline, zraven pa napeto prisluškovala, če bi na cesti odkrila hrup avtomobilov ali kak sumljiv žvžg italijanske patrle. Dan se je že naredil, sonce je spet začelo neumljeno pripekati. Bila sva bliže robu gozda v smeri proti vasi Hrib, nekako na mestu, kjer je bil položaj bolnišnice izvidnice. Oprezovala sva okoli sebe za visokimi smrekami, ki bi nama nudile varno zatočišče, če bi se nama sovražnik približal. Sklenila sva, da se od tod ne premakneva, vse dokler ne bo kazalo drugače. Mirno

sva ležala v varstvu gostega grmovja in molče čakala, kaj nama prinese novi dan.

Iz položaja, kjer sva ležala, je bilo videti po senozi proti Hribu in Beli vodi. Nedaleč od tu se je vijugala cesta, ki vodi po dolini od Hriba proti Glazuti. To cesto je bilo treba prečkati, nato pa se vzpeti po pobočju nasprotnega hriba proti Beli vodi. Da bi nama uspelo premakniti se vsaj do te vasi! Pri Janezu Mikuliču, ki je bil dober terec, bi že zvedela, kaj je novega. Morda bo celo vedel kaj povedati o svojem bratu Tonetu, ki je bil eden od osebja bolnice. Njemu sem zaupal, saj sem se v tej hiši oglašal vedno, kadar me je pot vodila skozi Belo vodo. Morda je on izvedel, kaj se je zgodilo z ranjenci. Tu bo tudi kaj za pod zob! Res, bil je že skrajni čas, da prideva z Markom do kakšne hrane.

Do Bele vode ni bilo niti dober streljaj daleč, toda vas je bila nedosegljiva. Prišli čez čistino in prek ceste je bilo ta dan nemogoče. Kmalu zjutraj so pripeljali prvi kamioni nekaj desetnih vajkov. Kot včeraj so tudi danes poskakali iz vozil in se napotili v hrib proti gozdu. Za njimi so prišli še drugi. Ti se niso napotili v gozd, le ustavljali so se in nato nadaljevali pot proti Glazuti in verjetno še naprej. Tudi z nasprotni strani so prihajala vozila in se izgubljala proti Hribu. Pot ni bila nikoli dalj časa prazna. Kam so odšli vojaki, ki so se prvi pripeljali in krenili v gozd pri Mrtolozih, nista mogla ugotoviti.

Kazalo je že, da bo minil cel dan v napetem pričakovanju, kdaj naju Italijani odkrijejo. Toda to se ni zgodilo. Vse okoli naju je bilo živo, le sem na to vzpetino se ni nihče podal. Morda je bila preveč izpostavljena in zato manj sumljiva. Počasi sva se z Markom toliko znašla, da sva si dodobra ogledala ves teren in preučila, po kateri poti bi se splozila bliže proti cesti in jo nato v ugodnem trenutku prekorčala.

Sonce je bilo že visoko in vročina naju je neznosno žgala. Začela sva se pomikati proti grebenu hriba, ki je bil tik nad cesto. Nisva prišla daleč, ko sva zaslišala pred nama nerazum-

ljivo govorjenje. Stisnila sva se k drevesu in napeto oprezovala v smeri glasov. Prihajali so vedno bliže. Kmalu je bilo videti skozi goste vejave kolono vajkov z naperjenimi puškami. Počasi so se pomikali proti nama. Srce sem začutil v grlu. Niti ozreti se ni bilo več časa. Če naju sedaj opazijo, bo gotovo po nama. Zadržal sem dih in pričakoval, kaj bo.

Kakih deset metrov pred nama se čelo kolone ustavi. Vojaki se razgledujejo okoli sebe, nato pa zavijejo levo, globlje proti gozdu. Oddahneva si.

Pred nama je bila kratka čistina in morala bi jo prečkati, če sva hotela priti na greben. Ni nama preostalo drugega, kot da se potegnava zopet globlje v gozd.

Dan se je že nagibal. Vročina je jela popuščati. Zeja je postala neznošna. Suha usta so se leplila. Ustna sluznica je bila tako razsušena, da so se v ustnih kotičkih že pojavile razpoke. Prej tega niti občutil nisem, sedaj pa, ko sem si s požirkom vode razmočil usta, me je zapekilo. Hudo je prenašati žejo: dosti huje kot lakoto. Oba skupaj sva zjutraj imela še slab liter vode. Zato sva sklenila, da je ne pijeja več kot po požirkih, kadar bo žeja le prehuda. Morda sva z vodo štedila še preveč, ker nama je je do popoldne ostalo še več kot polovica čutarice. Toda kdo ve, koliko časa bo treba še ostati sredi italijanskih zased in kolon.

Počasi, meter za metrom sva se neslišno plazila med drevjem in gostim grmovjem. Spotoma sva pobirala jagode in maline. Začelo se je temniti. Niti opazila nisva, kako daleč sva utonila v gozdu. Utrujena od napetega oprezoovanja sva sklenila, da prespiva tu še eno noč, jutri navsezgodaj pa se prav zagotovo prebjeva čez cesto.

Drugače dne, bil je torej, sva se spravila čisto do mesta nad cesto na koncu grebena. Brž ko se je zasvetilo, sva bila že tam. Položaj je bil odličen. Pod seboj sva videla velik del ceste.

(Nadaljevanje sledi)

